

Våler kommune
Sentralgården

2436 VÅLER I SOLØR

Hamar, 11.04.2016

Deres ref: 13/11

Vår ref: Sak. nr. 16/10844 - 2

Saksbeh. Hanne Thingstadberget Tlf. 62 54 44 60/Ove Holseng/Tore Lahn

Svar ang. oppstart av regulering av Halvorset - plan id 2016001 - gnr /bnr 30/2 i Våler kommune

Vi viser til oversendelse fra Dem ved brev datert 09.03.2016. Saken omhandler varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid for Halvorset, gnr. 30, bnr. 2 i Våler kommune. Eiendommen tilhører Bergesiden Vel, som ønsker tilrettelegging for utvikling av området.

Planfaglige forhold

Fylkesdirektøren forutsetter at planarbeidet skjer i henhold til overordnet lov- og planverk, og i god dialog med berørte parter. Det bør etterstrebtes en åpen prosess med gode muligheter for medvirkning, samtidig som muligheter og begrensninger mht. arealbruk generelt og plassering og utforming av bygninger spesielt legges til grunn. Ut over dette har ikke fylkesdirektøren vesentlige planfaglige merknader til det varslede planarbeidet

Kulturvern faglige forhold

Nyere tids kulturminner

Vi var på befaring på Halvorset 7.4.2016. Vi har også tidligere vært på stedet, og bl.a. uttalt oss til byggesak på eiendommen, i brev fra oss datert 08.09.2013. Der redegjorde

Fylkesdirektøren

BESØK: Parkgata 64, Hamar POST: Pb. 4404, Bedriftssenteret, 2325 HAMAR
TELEFON: 62 54 40 00 E-POST: postmottak@hedmark.org ORG.NR: 942 116 217

www.hedmark.org

vi for kulturminneverdien knyttet til våningshuset, som da ble bygget på med modulbygg. Vi ga den gangen råd om hvordan tilbyggingen burde skje – samtidig som vi primært frarådet tiltaket, av hensyn til områdets kulturminne- og landskapsverdier.

I tillegg til hovedbygningen, er det to Sefrak-markeringer på eiendommen, det ene gjelder uthuset som ble revet etter at velforeninga overtok eiendommen i 1998. Det andre gjelder stabburet, som er i middels god stand, og som er oppgitt med alder 1850 - 1875. Det har også vært en låve på eiendommen, på eldre øko-kart er den markert helt inntil eiendomsgrensa mot øst, altså noe unna tunet. Det er, slik vi forstår tiltakshaver, fortsatt aktuelt å reetablere en låvebygning på eiendommen.

Eiendommen inngår i et alderdommelig, åpent kulturlandskap med mange bevarte eldre bygninger, flere av høy kulturminneverdi.

Hensynet til kulturlandskapet og bygningsmiljøet må ha betydning for hva som kan tillates oppført på eiendommen, og hvordan det tillates gjort. I dag framstår eiendommen som noe rotete og uferdig. Tilrettelegging for de typer aktiviteter man her ønsker, trenger ikke ha et slikt uttrykk. Hensetting av gjenstander og boder mer eller mindre tilfeldig, må unngås, likeså manglende skjøtsel og ivaretagelse av utearealene. Et grendetun bør være et eksempel for nabolaget på ivaretagelse av estetisk utforming, god orden og skjøtsel, og ivaretagelse av kulturlandskaps- og kulturminneverdier.

En reetablering av låven, enten det blir en eldre låve som flyttes hit, eller det bygges en ny, vil kunne avhjelpe lagringsproblemet, og bidra til en generell opprydding. En låve – mer eller mindre lik den som en gang har stått her – vil også styrke preget av gårdstun, og passe inn i kulturlandskap og bygningsmiljø.

Vi vil anbefale at det utferdiges reguleringsbestemmelser som sikrer stabburet og våningshuset vern som kulturminner, og at ny bygningsmasse og fast utstyr for aktiviteter blir utformet og plassert på en måte som ikke skjemmer miljø og kulturlandskap. Det bør lages en bestemmelse som sikrer at også mindre tiltak pålegges forelagt kommunen for godkjenning. Tiltak som berører stabbur og våningshus, oversendes Hedmark fylkeskommune for uttalelse, det bør også plassering og utforming av en eventuell ny låve.

Automatisk fredete kulturminner

I henhold til våre arkivopplysninger er det ikke kjente automatisk fredete kulturminner innenfor det aktuelle området eller i umiddelbar nærhet. På grunn av at området allerede i stor grad er utbygd eller på annen måte bearbeidet anses det som lite sannsynlig at det finnes bevarte automatisk fredete kulturspor som vil kunne komme i konflikt med tiltak. På grunnlag av ovennevnte vurderes det ikke som nødvendig å foreta arkeologisk registrering i saken.

Fylkesdirektøren må likevel ta forbehold om eventuelle ikke registrerte kulturminner, derav kulturminner under markoverflaten. Det må derfor vises til varslingsplikt etter kulturminnelovens § 8, andre ledd i planens fellesbestemmelser. Følgende tekst anbefales: *"Dersom det i forbindelse med tiltak i marken oppdages automatisk fredete kulturminner som tidligere ikke er kjent, skal arbeidet stanses i den utstrekning det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter. Det er viktig at også de som utfører arbeidet i marken gjøres kjent med denne bestemmelse. Melding om funn skal straks sendes Hedmark fylkeskommunes kulturminneavdeling, jf. lov om kulturminner § 8, annet ledd"*.

Med vennlig hilsen

Erlend Myking
fylkessjef
Samferdsel, kulturminner og plan

Elisabeth Seip
kulturvernleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:
-Fylkesmannen i Hedmark